

Obsah

Předmluva	9
1 Úvod k problematice suicidálního chování (J. Koutek)	11
Suicidium a historie	12
Transkulturní rozdíly	13
Suicidální jednání a filozofie	14
Suicidalita a umění	14
Sebevražedné jednání a psychiatrie	14
Některé mýty a skutečnosti o sebevražedném jednání	15
2 Epidemiologie suicidálního jednání (J. Koutek)	17
2.1 Suicidální jednání v různých oblastech světa	17
2.2 Epidemiologie suicidálních pokusů	18
2.3 Epidemiologie dokonaných suicidií	21
2.4 Vývoj suicidality v dětství a adolescenci	23
Shrnutí	25
3 Formy, způsoby a motivy suicidálního jednání (J. Koutek)	27
3.1 Formy suicidálního chování	27
Suicidální myšlenky	28
Suicidální pokus	28
Suicidium	29
3.2 Způsoby suicidálního jednání	33
3.3 Motivы suicidálního jednání	36
Shrnutí	37
4 Rizikové faktory suicidálního chování dětí a dospívajících (J. Koutek)	39
4.1 Rizikové faktory suicidálního jednání v dětství a adolescenci	39
Suicidální jednání a rodina	40
Školní neúspěch	41

	Význam adekvátních vrstevnických vztahů	42
	Zdravotní stav	42
	Sociální situace	43
	Náboženství	43
	Další rizikové faktory	43
	Vyvolávající faktory	44
	Shrnutí	45
5	Vývojové a psychodynamické aspekty suicidálního chování (J. Kocourková, J. Koutek)	47
5.1	Vývojové aspekty suicidálního chování	47
5.2	Postoje ke smrti u normálních a suicidálních dětí a adolescentů	49
5.3	Psychodynamické aspekty	49
5.4	Suicidální jednání a agrese	52
	Shrnutí	53
6	Klinický obraz a suicidální jednání v rámci duševních poruch se zaměřením na dětství a dospívání (J. Koutek)	55
6.1	Klinický obraz suicidálního jednání v dětství a adolescenci	55
6.2	Suicidální jednání v rámci rozdílných psychiatrických poruch	58
	Suicidální jednání a deprese	59
	Suicidální jednání a schizofrenie	62
	Problematika závislostí a suicidium	63
	Poruchy příjmu potravy	65
	Neurotické a úzkostné poruchy	66
	Disharmonický vývoj osobnosti	68
	Posttraumatická stresová porucha, týrání a zneužívání	69
	Suicidální jednání při závažném somatickém onemocnění	70
	Shrnutí	71
7	Sebepoškozování v adolescenci (J. Kocourková)	73
7.1	Způsoby sebepoškozování	73
7.2	Výskyt	74
7.3	Klinické charakteristiky	75
7.4	Sebepoškozování a suicidální chování	76
7.5	Terapie	77
	Shrnutí	79
8	Diagnostika suicidálních dětí a adolescentů (J. Kocourková)	81
8.1	Komplexní přístup v diagnostice	81
8.2	Možnosti posuzování suicidálního dítěte a adolescenta	83
8.3	Posuzování suicidálního úmyslu	87
8.4	Úloha rodičů a dalších osob při posuzování suicidálních projevů dítěte	88
	Shrnutí	90

9 Léčba suicidálních dětí a adolescentů (J. Koutek)	93
9.1 Terapeutický přístup	93
9.2 První pomoc při suicidálních myšlenkách a tendencích	94
9.3 První pomoc při akutně hrozícím suicidálním jednání	95
9.4 První pomoc po suicidálním pokusu	95
9.5 Krizová intervence	96
9.6 Systematická léčba suicidálních pacientů	97
Psychoterapie	97
Individuální psychoterapie	98
Skupinová psychoterapie	98
Rodinná terapie	98
Ostatní psychoterapeutické přístupy	99
Farmakoterapie při sebevražedném jednání	99
Psychofarmaka v rámci první pomoci	100
Farmakoterapie při krizové intervenci	101
Farmakoterapie v rámci komplexní léčby suicidálního jednání ..	101
Shrnutí	104
10 Prevence suicidálního chování dětí a adolescentů (J. Kocourková)	105
10.1 Preventivní přístup v oblasti suicidálního chování	105
10.2 Typy prevence	106
10.3 Rizikové a protektivní faktory ve vývoji dítěte	107
Rizikové a protektivní faktory na straně dítěte	107
Rizikové a protektivní faktory v rodině	108
Rizikové a protektivní faktory ve vztahu k sociálnímu prostředí	108
10.4 Preventivní programy a intervence	109
Shrnutí	111
11 Právní aspekty suicidálního jednání (J. Koutek)	113
11.1 Hospitalizace bez souhlasu nemocného	113
11.2 Trestní odpovědnost v souvislosti se suicidálním jednáním	115
Shrnutí	116
Přílohy: Ukázky některých posuzovacích škál pro hodnocení deprese	117
Hamiltonova psychiatrická stupnice pro posuzování deprese – HAMD ..	118
Stupnice Montgomeryho a Asbergové pro posuzování deprese – MADRS ..	121
Beckova sebesposuzovací stupnice deprese – BECK	123
Sebesposuzující škála deprese pro děti a dospívající – CDI	125